

LÄNSSTYRELSEN

Stockholms län

Planeringsavdelningen

Enheten för kulturminnesvård

Handläggare

1:e antikvarie

Gösta Magnusson

785 42 50

BESLUT

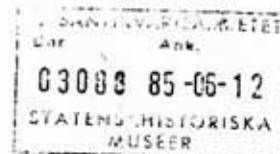
Datum

1985-06-04

Delg kvitto

Beteckning

11.392-65-84

Byggnadsminnesförklaring av bostadshuset i kv Granen 14, Engelbrekts församling, Stockholms kommun

och har den 26 januari 1984 hos länsstyrelsen ansökt om byggnadsminnesförklaring av rubricerad byggnad som är i Er ägo.

Stockholms stadsmuseum har i en inventering av kulturhistorisk bebyggelse ansett byggnaden vara av byggnadsminnesklass.

Riksantikvarieämbetet har i yttrande 22 maj 1984 funnit en byggnadsminnesförklaring motiverad.

Reinhold Fastighets- och Byggnads AB har den 9 januari 1985 godtagit länsstyrelsens förslag till skyddsföreskrifter i samband med en byggnadsminnesförklaring.

Byggnadsnämnden har den 18 april 1985 förklarat sig inte ha något att erinra mot en byggnadsminnesförklaring.

Byggnaden uppfördes 1886-87 av f d hovbokhållaren Erik Löfgren efter ritningar av arkitekten Johan Laurentz i hörnet av den nya "Gränsboulevarden", sedan 1885 Valhallavägen och Floragatan. Huvudentrén ligger mot Floragatan som också har planterad förgård. Arkitektoniskt har dock byggnaden sin huvudfasad mot Valhallavägen. Byggnaden är uppförd i nyrenässansstil. Fasaden är huvudsakligen av tegel med detaljer av puts. Tidstypiskt är den djärva färgsättning byggnaden måste haft när den var ny, kraftigt röda murpartier, grå detaljer och i den översta våningen sgrafittodekorationer i djuprött och guld.

Våningen 2 tr fick 1918-19 i samband med tillskapande av en paradvåning en mycket påkostad inredning i historiserande anda med bl a salonger i 1700-talsstil. Den bevarade inredningen är skyddsvärd.

Med sina magnifika, rikt dekorerade fasader i nyrenässans utgör byggnaden ett representativt exempel på de hyrespalats som uppfördes på Östermalm under det intensiva utbyggnadsskedet på 1880-talet. Genom sitt framträdande läge i hörnet av Valhallavägen och Floragatan är den också av stor betydelse för stadsbilden.

Postadress

Box 22067

104 22 STOCKHOLM

Besöksadress

Hantverkargatan 29

Telefon

08 - 785 40 00

Postgirokonto

3 51 72 - 8

Bolaget har 1983 genom Johan von Reis och Staffan Nilsson låtit utföra en antikvarisk undersökning av byggnaden. För närmare uppgifter om byggnaden hänvisas till undersökningsrapporten som finns tillgänglig på länsstyrelsen.

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 1 § lagen om byggnadsminnen (SFS 1960:690; 1976:440) bostadshuset i kv Granen 14 som byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter:

1. Byggnaden får inte rivas.
2. Byggnaden får inte till sitt yttre förändras.
3. I byggnaden får inte sådana åtgärder vidtagas som medför ändring av planlösning av entréer och trapphus mot Floragatan och Valhallavägen eller av rum 402, 403, 404, 410, 416, 417, 418, 419, 420, 421 och 425 enligt ritningsbilaga. (Bilaga 1)
4. I byggnaden får inte sådana åtgärder vidtagas som medför ändring i fast inredning enligt bilaga 1.
5. Planterad förgård med järnstaket skall bevaras.
6. Ursprunglig del av uthusbyggnad skall bevaras. Gården skall vara belagd med storgatsten.
7. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.

Länsstyrelsen lämnar råd och anvisningar ifråga om underhållet av byggnaden.

Om ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skyddsföreskrifter blir nödvändig för att byggnaden skall vara till nytta eller om sådan ändring annars kan anses påkallad av särskilda skäl får länsstyrelsen enligt 3 § lagen om byggnadsminnen meddela tillstånd härtill.

Enligt 14 § tredje stycket samma lag gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

∕ Besvär till kammarrätten enligt bilaga (formulär A).

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit byråchef Mats Larsson, beslutande, länsantikvarie Bengt O H Johansson, bitr länsarkitekt Erik Wretlind, länsassessor Karl Henrik Ziefvert samt 1:e antikvarie Gösta Magnusson, föredragande.

Mats Larsson

Gösta Magnusson

Kopia till:
akten
enheten för kulturminnesvård
byggnadsminnesregistret
riksantikvarieämbetet och statens historiska museer
riksantikvarieämbetet och statens historiska museer, med laga-
kraftsbevis
Stockholms stadsmuseum
fastighetsregistermyndigheten med lagakraftsbevis
planenheten, 2 ex
planeringskansliet, KHZ
byggnadsnämnden i Stockholms kommun

Förslag till skyddsföreskrifter

1. BYGGNADEN FÅR INTE RIVAS.
2. BYGGNADEN FÅR INTE TILL SITT YTTRE FÖRÄNDRAS.

Härmed avses:

Gatufasad: stensockel, rusticerad bottenvåning, portalomfattningar och entrédörrar, murliv med rester av profilerade fönsteromfattningar, lister, friser, skulpturer, balkongträcken m m. Målningar mellan fönstren på vån 4 tr. Tak.

Kommentarer

Gatufasaden får inte tilläggsisoleras.

Putsarbeten utföres i bruk lika ursprungligt.

Målning av puts- och stuckdetaljer målas enligt ursprungligt utförande.

Sgraffitomålningarna på vån 4 tr restaureras och ursprungliga material användes.

Fasaden återställs i ursprungligt skick i samråd med stadsmuseet.

Dessa arbeten får utföras obehindrat av vad som anförts ovan avseende att byggnaden inte till sitt yttre får förändras.

3. I BYGGNADEN FÅR INTE SÅDANA ÅTGÄRDER VIDTAGAS SOM MEDFÖR ÄNDRING AV PLANLÖSNING.

Härmed avses:

Entréer och trapphus mot Floragatan och Valhallavägen. På vån 2 tr rum 402, 403, 404, 410, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 425.

Kommentarer

Igensättning i entrén mellan rum 201 och 204 avses att tas bort. Detta kan utföras obehindrat av vad som anförts ovan avseende planlösningen i entrén.

Vån 2 tr hade ursprungligen lika planlösning som vån 1 och 3 tr.

1918-19 sammanslogs emellertid lägenheterna på vån 2 tr till en enda lägenhet. Därvid ändrades den ursprungliga planlösningen delvis och

stora delar av våningen försågs med en mycket påkostad inredning. 1924 uppdelades denna stora paradvåning i fyra mindre lägenheter. Vid en ombyggnad får ej ytterligare avdelningar av rum ske. Lägenhetsindelning får inte utföras så att den ytterligare förvanskar 1918 års planlösning.

Det är önskvärt att även på de övriga våningsplanen planlösningarna i största möjliga utsträckning bibehålles.

4. I BYGGNADEN FÅR INTE SÅDANA ÅTGÄRDER VIDTAGAS SOM MEDFÖR ÄNDRING I FAST INREDNING.

Härmed avses:

Entré, Floragatan

- Rum 201: golv, snickerier, vägguppställningar med kolonner, tak med stucklistor, dörrar med foder
- Rum 202: golv, snickerier, fönster till 204, vägguppställningar med kolonner, tak med stucklistor, dörrar med foder, hiss-galler med grind, baluster till trapp-räcke
- Rum 204: golv, väggar med målning, tak med ursprunglig målning och stuck, dörr mot gård med överljusfönster

Trapphus, Floragatan

- 202-301: Trappa. Räcke av smidesjärn med handledare av trä, golv och fönster i vilplan, tak med stuckdekorationer i d:o
- Rum 301: golv, snickerier, dörrar med överljusfönster, väggar med vägguppställning och sekundärljusfönster, tak med stucklistor, balk med konsoler, balustrar till trapp-räcke, hiss-galler med grind
- Trappa
301-401: räcke av smidesjärn med handledare av trä, golv och fönster i vilplan, tak med stuckdekorationer i d:o
- Rum 401: golv, snickerier, dörrar med överljusfönster, väggar med vägguppställning och sekundärljusfönster, tak med stucklistor, balk med konsoler, balustrar till trapp-räcke, hiss-galler med grind

- Trappa
401-501: ränne av smidesjärn med handledare av trä, golv och fönster i vilplan, tak med stuckdekorationer i d:o
- Rum 501: golv, snickerier, väggar med vägguppställning och sekundärljusfönster, tak med stucklister, dörrar med överljusfönster, balk med konsoler, balustrar till trappränne, hissgaller med grind
- Trappa
501-601: Trappa. Ränne av smidesjärn med handledare av trä, golv och fönster i vilplan, tak med stuckdekorationer i d:o
- Rum 601: golv, snickerier, väggar med vägguppställning och sekundärljusfönster, tak med stucklister, dörrar med överljusfönster, balk med konsoler, balustrar till trappränne, hissgaller med grind
- Trappa
601-701: Trappa. Trappränne av smidesjärn med handledare av trä.

Entré, Valhallavägen

- Rum 227: trappa, golv, socklar, tak med stucklister, dörr till 226 med foder, dörrar till 240 med överljusfönster
- Rum 230: väggar med vägguppställning, tak med stucklister, entréportar mot Valhallavägen
- Rum 240: golv, socklar, tak med stucklister, dörrar med foder, balk med konsoler

Trapphus, Valhallavägen

- 200-300: trappa med trappränne av smidesjärn, i vilplan golv, tak med stuckdekorationer, fönster med snickerier
- Rum 340: golv, socklar, tak med stucklister, dörrar med foder, balk med konsoler
- Trappa
300-400: trappa med trappränne av smidesjärn, i vilplan golv, tak med stuckdekorationer, fönster med snickerier
- Rum 440: golv, socklar, tak med stucklister, dörrar med foder, balk med konsoler

- Trappa
400-500: trappa med trappräcke av smidesjärn, i vilplan golv,
tak med stuckdekorationer, fönster med snickerier
- Rum 540: golv, socklar, tak med stucklistor, dörrar med foder,
balk med konsoler
- Trappa
500-600: trappa med trappräcke av smidesjärn, i vilplan golv,
tak med stuckdekorationer, fönster med snickerier
- Rum 640: golv, socklar, tak med stucklistor, dörrar med foder,
balk med konsoler
- Trappa
600-700: trappa med trappräcke av smidesjärn, i vilplan golv,
tak med stuckdekorationer, fönster med snickerier
- Rum 740: tak med stucklistor, räcke av smidesjärn
- Vån 2 tr
- Rum 402: golv, hög panel (förutom panel mot 416 vid eventuellt
återupptagande av förbindelser mellan de båda rummen),
dörr till 401, tak med stucklistor
- Rum 403: golv, golvlister, dörrar, målat tak med stucklistor
- Rum 404: golv, sockelpanel, dekorationsmålade väggar, dörrar
till 405, tak med stucklistor, fönstersnickerier för-
utom fönster, kakelugn med eldstadsplan, garderob i
passage mot 403
- Rum 410: golv, golvlister, tak med stucklistor, fönster med bröst-
ningspanel, öppen spis
- Rum 416: golv, hög panel med målad dekor, dekorationsmålade
väggar, dekorationsmålade tak, dörrar med dekorations-
målningar, fönster mot 401, kakelklädd öppen spis
- Rum 417: sockelpanel, dörrar, tak med stucklistor, fönster-
snickerier med bröstningspanel, dock ej fönster, kakel-
ugn
- Rum 418: golv, sockelpanel, dekorationsmålade väggar, tak med
stucklistor, dörrar med foder, smygpaneler och målning,
fönstersnickerier med bröstningspanel och målning,
dock ej fönster, kakelugn med eldstadsplan

- Rum 419: golv, bröstpanel med målning, sidenspända väggfält, tak med plafondmålning, belysningsarmaturer och stucklister inkl förgyllning, dörrar med foder, målning och målade och dekorerade överstycken, fönstersnickerier, bröstningspaneler, fönsterbänk, dock ej fönster, kakelugn med eldstadsplan
- Rum 420: golv, bröstpanel med målning, sidenspända väggfält, tak med stucklister och förgyllning, dörr till 419 med foder, smygpaneler med målning, målat och dekorerat överstycke, dö till 428, fönstersnickerier och bröstningspanel, dock ej fönster, målning, kakelugn med eldstadsplan
- Rum 421: golv; bröstpanel med målning och förgyllning, speglar i smyg till 420, tak med stucklister och förgyllning, fönstersnickerier med fönsterbänk och bröstningspanel, dock ej fönster, målning
- Rum 425: golv, bröstpanel med målning och förgyllning, dock ej sekundär panel vid igensättning mot 421, sidenspända väggfält, tak med stucklister och förgyllning, vikbara skjutdörrar mot 439 med målning och förgyllning, fönstersnickerier med bröstningspanel och kornisch, dock ej fönster, målning, kakelugn med eldstadsplan

Kommentärer

Väggar och tak i entréer och trapphus har idag en sekundär målning (med undantag för rum 204), troligen härrörande från ommålning under 1920-talet. Däri ingår målade landskapsbilder i rum 201. Denna befintliga målning har bedömts vara av sådan kvalitet och i sådant skick att man inte kan kräva bevarande. Genom färgundersökningen bör möjligheten att återställa entréer och trapphus till ursprungligt skick undersökas. Återställningsarbetet skall utföras efter målningsplan upprättad på basis av denna färgundersökning. Målningsarbetena skall utföras av målare väl förfarna i äldre måleriteknik.

I delar av byggnaden som inte omfattas av skyddsföreskrifter bör den fasta inredningen, såsom golv, paneler, dörrar med foder, fönstersmygpaneler samt takstuckaturer i största utsträckning bevaras.

Under ombyggnadsarbetet kan byggnadsdetaljer framkomma, vilka kan komma att omfattas av skyddsföreskrifter.

5. FÖRGÅRD, PLANTERAD , MED JÄRNSTAKET SKALL BEVARAS
6. URSPRUNGLIG DEL AV UTHUSBYGGNAD SKALL BEVARAS. GÅRDEN SKALL VARA BELAGD MED STORGATSTEN.
7. BYGGNADEN SKALL UNDERHÅLLAS SÅ ATT DEN INTE FÖRFALLER. VÅRD- OCH UNDERHÅLLSARBETEN SKALL UTFÖRAS PÅ SÅDANT SÄTT ATT DET KULTURHISTORISKA VÄRDET INTE MINSKAR.

